

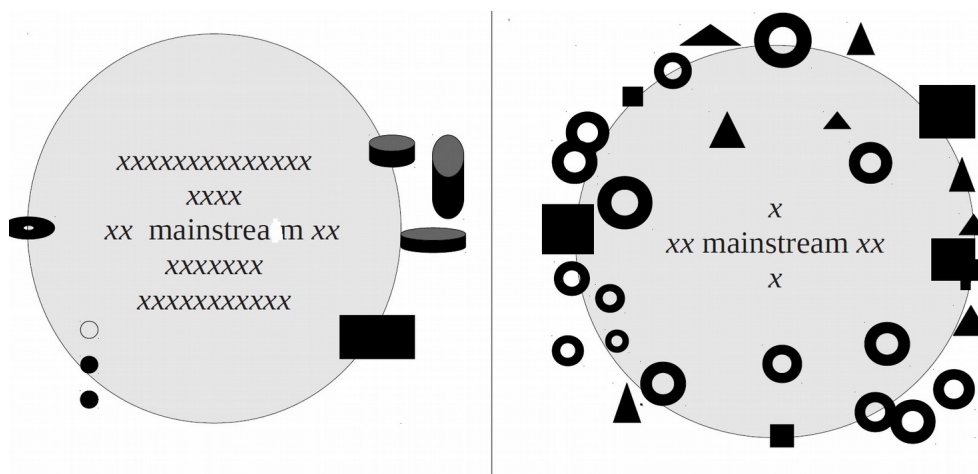
HAND-OUT: MAINSTREAM EN MARGES IN GROEPEN

Iedere groep heeft mainstreams en marges

- Mainstreams = kwaliteiten, gedragingen en waarden die ondersteund en gewaardeerd worden door de groep (heersende stroming)
- Marges = andere kwaliteiten, gedragingen en waarden die naar de periferie (rand) worden gedruwd, weg van de mainstream van de groep

De mainstream = de x'en

De marges = de verschillende vormen langs de rand

De mainstream is niet hetzelfde als de meerderheid. Mainstream draait rond wiens belangen en zienswijze worden aanzien als de norm, of meer gewaardeerd worden.

- Hoe homogeen een groep of organisatie ook is, wie van dichtbij kijkt ziet bepaalde karakteristieken gemarginaliseerd worden.
- De mainstream bepaalt de toon, de communicatiestijl en manier van werken. De voorkeuren van de mainstream zijn vaak de heersende manier om dingen te doen. Verandering komt meestal vanuit de marges.
- Wanneer trainers/facilitatoren zich bewust zijn van deze dynamiek, kunnen ze kiezen. Ze kunnen werken met en mee met de stroom gaan van de mainstreamvoorkeuren. Of ze kunnen de dynamiek duidelijk maken en de groep uitnodigen om na te denken over deze dynamiek en de betekenis en impact hiervan op het functioneren van de groep.

Een mainstream/marges-verhaal

In een vierdaagse workshop waren er ¼ vrouwen, maar de eerste anderhalve dag waren enkel de mannen aan het woord in de algemene groepsdiscussies. De facilitator koos daarop voor een panel discussie en interviewde de vrouwen ten overstaan van de ganse groep over hun persoonlijke visie, bijdragen en ervaringen binnen de beweging waar ze allen deel van uitmaakten. Na de paneldiscussie participeerden de vrouwen veel meer aan de algemene groepsdiscussies, en werd de kwaliteit van de workshopervaring voor iedereen hoger.

Geen statische, maar een voortdurend veranderende verhouding.

Het bovenstaande voorbeeld illustreert enkele basis groepsprincipes

- Mainstreams groeien door bewust te worden van, en hun gedrag te veranderen in functie van hun verhouding tot de marges.
- Groepen waar de mainstream weigert om de marges op een positieve manier te betrekken, zullen uiteindelijk niet groeien en bloeien maar eerder afsterven.
- De groei en ontwikkeling van groepen en culturen start bijna altijd vanuit de marges.
- Een trainer/facilitator met nieuwsgierigheid en flexibiliteit kan zich afvragen “wat er gebeurt in *deze* groep op *dit* moment?”. Vanuit deze observatie kunnen bedachtzame keuzes worden gemaakt en kan de mainstream ondersteund worden om haar relatie met de marges te herkennen en te herdefiniëren.
- ‘Onderdrukking’ of ‘marginalisering’ is geen permanente en onveranderlijke situatie. Verandering kan er komen door bewustzijn van de complexiteiten van de mainstream/marges dynamiek, samen met actie die deze situatie wil aanpakken. Bijvoorbeeld: in de grotere samenleving zijn er mainstream krachten die de stem van vrouwen nog steeds onderdrukken, en de mainstream van de vierdaagse workshop had deze dynamiek geabsorbeerd en gereproduceerd, wellicht ongewild. De keuze van de facilitator om deze dynamiek aan te pakken via het panel interview liet de groep toe om de verhouding tot elkaar te veranderen.
- De mainstream draait niet om aantallen. Mainstream staat niet gelijk aan ‘meerderheid’. Mainstream draait rond wiens belangen en waarden worden aanzien als de ‘norm’.

Zonder Schuld of Schaamte

“Anti-oppression work”, ‘multiculturalisme’ of ‘diversiteitsvorming’ werkt nog vaak vanuit het identificeren, beoordelen en veroordelen van bepaalde vormen van mainstream gedrag. Een meer effectieve aanpak focust op het ondersteunen van de mainstream om een bewustzijn te verkrijgen over hun geïnternaliseerde onderdrukking en toe te werken naar hun bevrijding hiervan.

Activisten kunnen hun inspanningen best richten op het ondersteunen van de marges om zichzelf uit te drukken en ervoor te zorgen dat de mainstream naar hen luistert en hen begrijpt. Bewust zijn van onze eigen, steeds veranderende mainstream/marges positie is ook belangrijk.

-ismes zijn alomtegenwoordig, net als kansen tot bevrijding

Seksisme, racisme, tribalisme, klassisme, imperialisme, regionalisme, ‘able-bodism’... en zo verder zijn alomtegenwoordig en spelen voortdurend mee in sociale dynamieken. Maar het perspectief van mainstream/marges biedt ons een middel om de gevolgen van dit gedrag te begrijpen. En aangezien we allemaal bepaalde vormen van marginalisering iedere dag meemaken, zijn er kansen te over om empathie op te bouwen en deze systemen, praktijken en gewoontes af te breken. Als activisten moeten we ons bewust worden van onze rollen in de mainstream en marges van onze levens en inzicht krijgen in de vaardigheden om groepen te helpen om zich bewuster te worden van deze dynamieken. Dat betekent... bevrijding voor iedereen!

Bron: *Training for Change – handout van Daniel Hunter, 2009 (inspiratie: Arnold Mindell)*

Tractie helpt groepen strategisch campagnes te plannen, begeleidt hen in het opzetten van acties en ondersteunt mensen om effectiever actie voeren.